

Vergaderjaar 2013–2014

33 940 IX

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2014 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2014 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaten van het Ministerie van Financiën (IXB) en de Nationale Schuld (IXA).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de begroting 2014 van het Ministerie van Financiën. In paragraaf 2.1 is een overzicht opgenomen van de belangrijkste mutaties (mutaties $\geq$ € 10 mln. voor artikel 1 t/m 10). Paragraaf 2.2 bevat per beleidsartikel een tabel *budgettaire gevolgen van beleid*. Voor de apparaatsuitgaven geldt dat de verplichtingen gelijk worden gesteld aan de kasuitgaven. Een groot deel van de apparaatsuitgaven betreft personele uitgaven. Deze zijn naar hun aard op korte termijn weinig flexibel.

Na de tabel budgettaire gevolgen van beleid wordt een toelichting op de cijfers uit de kolom «mutaties 1^e suppletoire begroting» gegeven. De mutaties kunnen zowel beleidsmatig als technisch (bijvoorbeeld overboekingen en ramingsbijstellingen) van aard zijn. Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften behoeven de technische mutaties niet te worden toegelicht. Ter vergroting van de informatiewaarde is ervoor gekozen een toelichting bij de grote programmamutaties op te nemen. Mutaties in de apparaatsuitgaven worden, voor zover deze betrekking hebben op overheveling van formatieplaatsen binnen de begroting of op overheveling tussen Financiën en andere departementen, niet nader toegelicht. De toelichting op de mutatie van de belastingontvangsten is in de Voorjaarsnota opgenomen.

2. Het beleid

2.1.1. Overzicht belangrijkste suppletoire uitgaven- en ontvangstenmutaties

De belangrijkste mutaties (uitgaven en ontvangsten $\geq$ € 10 mln.) worden in onderstaande tabellen weergegeven en onder de tabel toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij het betreffende artikel.

Tabel: overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties (x € 1.000)

	uitgaven	artikel
Stand ontwerpbegroting 2014	9.261.668	–
Stand vastgestelde begroting 2014	13.009.668	–
belangrijkste suppletoire mutaties:		
1) Apparaatsuitgaven Belastingdienst	78.200	1
2) NLF1	12.048	3
3) ING IABF	– 2.607.525	3
4) Overige uitgaven (saldo)	15.559	–
Stand 1e suppletoire begroting 2014	10.507.950	

Toelichting

1. De mutatie in de apparaatuitgaven betreft een saldopost van verschillende extra uitgaven.
2. De begroting van NLF1 is hoger door de overdracht van SNS REAAL en Property Finance aan NLF1 en door de verwachte verkooptrajecten van de belangen in de financiële deelnemingen en de daarmee gepaard gaande kosten.

3. De uitgaven in 2014 zijn lager dan verwacht omdat in 2013 al een deel van de verplichting aan ING versneld is afgelost.

Tabel: overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties (x € 1.000)

	ontvangsten	artikel
Stand ontwerpbegroting 2014	123.252.165	–
Stand vastgestelde begroting 2014	126.999.165	–
belangrijkste suppletoire mutaties:		
1) Belastingontvangsten	1.236.531	1
2) Kosten vervolging	10.000	1
3) Fee garantie bancaire leningen	– 55.918	2
4) Aflossing kapitaalversterking ING	66.667	3
5) Couponbetaling ING	33.333	3
6) Dividend Staatsdeelnemingen	137.503	3
7) Winstafdracht DNB	– 47.362	3
8) NLFI	11.109	3
9) ING IABF	– 1.153.075	5
10) Ontvangsten Seno-gom	36.299	5
11) Overige ontvangsten (saldo)	8.321	–
Stand 1e suppletoire begroting 2014	127.282.573	

Toelichting

- In de Voorjaarsnota 2014 wordt de mutatie op de belastingontvangsten uitgebreid toegelicht.
- Betreft de doorbelasting van de vervolgingskosten in het kader van het traject Intensivering Toezicht en Invordering (ITI).
- ABN AMRO, NIBC, Achmea, leaseplan en ING hebben vervroegd een deel van hun gegarandeerde lening afgelost. Door het vervroegd aflossen van de garantie bancaire lening wordt er in 2014 minder fee ontvangen dan geraamd.
- ING heeft een tranche terugbetaald van de kapitaalinjectie. Het gaat om een betaling van € 1,225 mld., dit is in totaal (coupon en aflossing) € 100 mln. meer dan geraamd.
- Zie toelichting onder 4.
- De dividenden van staatsdeelnemingen vallen in 2014 mee, voornamelijk door hoger dan verwachte dividenduitkeringen van UCN, Gasunie en Schiphol.
- De winstafdracht DNB voor 2014 (DNB boekjaar 2013) is lager dan geraamd. Dit leidt tot een bijstelling van € 47,4 mln.
- Vanwege de hogere uitgaven aan NLFI worden er ook meer kosten doorbelast in 2014. Zie verder de toelichting onder «uitgaven».
- De ontvangsten in 2014 zijn lager dan geraamd omdat in december 2013 al een deel van de Alt-A portefeuille is verkocht. Het restant van de portefeuille is begin 2014 verkocht.
- Door de volledige vrijval van de Seno-Gom begrotingsreserve nemen de ontvangsten Seno-Gom met € 36,3 mln. toe.

2.1.2 Overzicht belangrijkste mutaties in de rentekosten

In onderstaande tabel worden de belangrijkste mutaties in de rentekosten weergegeven. De mutaties in deze posten zijn ook opgenomen in de tabellen in paragraaf 2.2. In die tabellen worden ook de overige mutaties betreffende de financiering staatschuld en het schatkistbankieren gepresenteerd. Hieronder vallen de aflossingen en uitgaven van de staatschuld en mutaties in de schuldverhouding van de Staat met de deelnemers aan het schatkistbankieren.

**Overzicht belangrijkste mutaties rentekosten sinds ontwerpbegroting (x € 1 mln.)
2014**

	2014
Stand ontwerpbegroting 2014	9.138
belangrijkste suppletoire mutaties:	
1) Renteswaps	- 176
2) Bijstelling financieringsbehoefte	- 3
3) Bijstelling rekenrente	- 43
4) Effect schulduitgifte	- 163
5) Bijstelling rente interne schuldverhoudingen	42
Stand 1e Suppletoire begroting 2014	8.795

Toelichting

1. Nieuw afgesloten renteswaps hebben geleid tot een afname van de netto rente-uitgaven op de swapportefeuille. Renteswaps worden afgesloten om het renterisico van de staatsschuld te sturen. Een renteswap is een overeenkomst tussen twee partijen waarmee gedurende de looptijd van de swap een vaste rente wordt geruild tegen een variabele rente. Als gevolg van verschillen tussen de rente die wordt betaald en de rente die wordt ontvangen, ontstaan (per saldo) rentelasten of rentebaten.
2. De realisatie van het kastekort in 2013 was lager dan geraamd en de raming voor het kastekort in 2014 is naar beneden bijgesteld. Hierdoor is de verwachte financieringsbehoefte kleiner geworden. Dit geeft lagere rentelasten.
3. De korte en lange rekenrente zijn bij CEP (CPB) neerwaarts bijgesteld. Daarom dalen de rentelasten.
4. Nieuwe uitgiften zijn gemiddeld gefinancierd tegen een rentetarief dat lager was dan de rekenrente. Dit geeft een meevaller bij de rentelasten.
5. De rentekosten vanwege interne schuldverhoudingen zijn licht gedaald. Dit komt doordat de rekenrente neerwaarts is bijgesteld.

2.2 De beleidsartikelen (Financiën)

Artikel 1 Belastingen

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 1 Belastingen

Bedragen x € 1.000

Algemene beleidsdoelstelling: Het genereren van inkomsten voor de financiering van overheidsbeleid. Solide, eenvoudige en fraudebestendige fiscale wet- en regelgeving is hiervoor de basis. Doeltreffende en doelmatige uitvoering van die wet- en regelgeving zorgen er voor dat burgers en bedrijven bereid zijn hun wettelijke verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen (compliance).	Stand ontwerpbegroting (1)	mutaties begroting (2)	Stand vastgestelde begroting (3)	mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Verplichtingen	3.297.439		3.297.439	74.200	3.371.639	28.391	28.946	26.096	25.916
Uitgaven (1) + (2) <i>Waarvan juridisch verplicht</i>	3.297.439		3.297.439	74.200	3.371.639	28.391	28.946	26.096	25.916
(1) Programma-uitgaven Waarvan:	406.614		406.614	- 4.000	402.614	2.000	2.000		
Rente	400.700		400.700	- 4.000	396.700	2.000	2.000		
Belasting- en invorderingsrente	395.700		395.700	0	395.700				
Rentevergoeding depotstelsel	5.000		5.000	- 4.000	1.000	2.000	2.000		
Bekostiging	5.914		5.914	0	5.914				
Proceskosten	3.536		3.536	0	3.536				
Overige programma-uitgaven	2.378		2.378	0	2.378				
(2) Apparaatsuitgaven	2.890.825		2.890.825	78.200	2.969.025	26.391	26.946	26.096	25.916
Personele uitgaven waarvan: Eigen personeel	2.136.729		2.136.729	65.933	2.202.662	20.586	21.422	20.572	20.392
waarvan: Inhuur externen	1.971.326		1.971.326	16.681	1.988.007	15.586	16.422	15.572	15.392
	165.403		165.403	49.252	214.655	5.000	5.000	5.000	5.000
Materiële uitgaven waarvan: ICT	754.096		754.096	12.267	766.363	5.805	5.524	5.524	5.524
waarvan: Bijdrage SSO's	213.456		213.456	3.950	217.406				
	230.186		230.186	50	230.236				
Ontvangsten (3) + (4)	115.246.411		115.246.411	1.236.531	116.482.942	21.645	20.800	20.800	20.800
(3) Programma-ontvangsten Waarvan:	115.226.789		115.226.789	1.230.531	116.457.320	15.645	14.800	14.800	14.800
Belastingontvangsten	114.368.836		114.368.836	1.213.766	115.582.602				

Algemene beleidsdoelstelling: Het genereren van inkomsten voor de financiering van overheidsbeleid. Solide, eenvoudige en fraudebestendige fiscale wet- en regelgeving is hiervoor de basis. Doeltreffende en doelmatige uitvoering van die wet- en regelgeving zorgen er voor dat burgers en bedrijven bereid zijn hun wettelijke verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen (compliance).	Stand ontwerpbegroting (1)	mutaties begroting (2)	Stand vastgestelde begroting (3)	mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Rente									
Heffings- en invorderingsrente	468.000		468.000		468.000				
Boetes en schikkingen									
Ontvangsten boetes en schikkingen	192.677		192.677	6.765	199.442	5.645	4.800	4.800	4.800
Bekostiging									
Kosten vervolging	197.276		197.276	10.000	207.276	10.000	10.000	10.000	10.000
(4) Apparaatsontvangsten	19.622		19.622	6.000	25.622	6.000	6.000	6.000	6.000

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Kasschuif rentevergoeding depotstelsel (– € 4 mln.)

Er is sprake van een kasschuif (– € 4 mln. in 2014, + € 2 mln. in 2015 en 2016) als gevolg van regelgeving die later in werking treedt en een hogere rente dan oorspronkelijk geraamd

Apparaatsuitgaven Belastingdienst (+ € 78,2 mln.)

De mutatie in de apparaatuitgaven betreft een saldopost van:

- extra uitvoeringskosten van fiscale wet- en regelgeving (+ € 24,5 mln.);
- extra apparaatsuitgaven in verband met werkzaamheden voor derden die worden doorbelast (+ € 6 mln.);
- Extra ICT uitgaven om systemen en processen robuuster te maken (+ € 35 mln.);
- hogere uitgaven als gevolg van extra werkzaamheden die voortvloeien uit het Toeslagen Verstrekkingen Systeem (+ € 5,9 mln.);
- hogere uitgaven (+ € 12 mln.) als gevolg van maatregelen in het kader van één bankrekeningnummer zoals opgenomen in de brief d.d. 3 maart 2014 (Kamerstukken II 2013–2014, 31 066, nr. 192);
- Interdepartementale overboekingen en technische mutaties (per saldo – € 5,2 mln.).

Ontvangsten

Belastingontvangsten (+ € 1.213,7 mln.)

In de Voorjaarsnota 2014 worden de mutaties van de belastingontvangsten toegelicht. De aansluiting met de bedragen in de begrotingstoelichting (artikel 1 Belastingen, tabel budgettaire gevolgen van beleid) ziet er als volgt uit:

Aansluittabel art. 1	Stand vastgestelde begroting 2014 (1)	Mutaties 1ste supplettoire begroting (2)	Stand 1ste supplettoire begroting (3)=(1+2)
Totaal belastingontvangsten	136.771.184	1.393.458	138.164.642
-/- Afdracht Gemeentefonds	18.381.232	104.157	18.485.389
-/- Afdracht Provinciefonds	1.171.987	75.367	1.247.354
-/- Afdracht BTW-Compensatiefonds	2.816.420	971	2.817.391
-/- Afdracht BES-fonds	32.709	- 803	31.906
Belastingontvangsten IX	114.368.836	1.213.766	115.582.602

Boetes en schikkingen (+ € 6,8 mln.)

De mutatie betreft hogere boeteontvangsten als gevolg van de maatregel «Aanpak malafide uitzendondernemingen» zoals deze is opgenomen in de wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit. (+ € 5,8 mln.). Daarnaast is de raming van de boeteontvangsten met € 1 mln. opgehoogd.

Kosten vervolging (+ € 10 mln.)

Wanneer een belastingplichtige niet op tijd een opgelegde aanslag betaalt, gaat de Belastingdienst over tot invordering. De kosten van de invordering – zoals de kosten van aanmaningen, dwangbevelen, beslagopdrachten, verkoopdrachten en de inzet van deurwaarders – worden doorbelast aan de belastingplichtigen. De verwachte, door te belasten uitgaven nemen met € 10 mln. toe. Deze toegenomen doorbelasting ziet op vervolgingskosten in het kader van het traject Intensivering Toezicht en Invordering (ITI).

Apparaatsontvangsten (+ € 6 mln.)

De Belastingdienst voert extra werkzaamheden uit voor derden. Deze extra kosten worden doorbelast.

Artikel 2 Financiële Markten

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 2 Financiële markten

Bedragen x € 1.000

Algemene beleidsdoelstelling: Beleid maken voor een stabiele werking van financiële markten, met betrouwbare dienstverlening van financiële instellingen aan burgers en bedrijven.	Stand ontwerp-begroting (1)	mutaties begroting (2)	Stand vastgestelde begroting (3)	mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Verplichtingen	57.004		57.004	7.994	64.998	3.613	2.796	2.178	2.178
waarvan garantieverplichtingen									
Garantie kredietfaciliteit AFM									
Garantieregeling bancaire leningen									
Garantie en waarborg NWB									
Uitgaven	57.004		57.004	7.994	64.998	3.613	2.796	2.178	2.178
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>									
Subsidies	964		964	6.771	7.735				
Geldmuseum	530		530	- 530	0	- 530	- 530	- 530	- 530
CDFD	434		434	7.301	7.735	4.143	3.326	2.708	2708
Bekostiging	13.775		13.775	- 178	13.597				
Rechtspraak Financiële Markten	1.250		1.250	- 178	1.072				
Muntcirculatie	12.385		12.385		12.385				
Afname munten in circulatie	0		0	0	0				
Overig	140		140	0	140				
Opdrachten	270		270	1.490	1.760				
Wijzer in geldzaken	270		270	1.490	1.760				
Bijdrage aan ZBO's en RWT's	41.595		41.595	- 89	41.506				
Bijdrage toezicht AFM	20.737		20.737	0	20.737				
Bijdrage toezicht DNB	20.858		20.858	- 89	20.769				
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	400		400	0	400				
Caribbean Financial Action Taskforce	20		20	0	20				
IASB	380		380	0	380				
Ontvangsten	162.931		162.931	- 48.384	114.547				
Garanties	155.554		155.554	- 55.918	99.636	4.918	3.301	2.708	2.708
feeopbrengsten gar. banc. leningen	155.554		155.554	- 55.918	99.636				
Bekostiging	5.184		5.184		5.184				
ontvangsten muntwezen	5.184		5.184		5.184				
toename munten in circulatie	0		0		0				
Overig	2.193		2.193	7.534	9.727	4918	3301	2708	2708

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Geldmuseum (- € 0,5 mln.)

Nadat uit onderzoek is gebleken dat de continuïteit van het Geldmuseum niet meer was gegarandeerd zag het Ministerie van Financiën zich genoodzaakt de subsidierelatie met het Geldmuseum per 2014 te

beëindigen. Het Geldmuseum sloot in november 2013 haar deuren. Voor een beheerste afwikkeling is in 2013 nog extra geld vrijgemaakt. Inmiddels is het beheer van de collectie overgedragen aan DNB.

CDFD (+ € 7,3 mln.)

Per 1-1-2014 heeft het Ministerie van Financiën een Centrale Examenbank (CE) waarmee erkende exameninstellingen Wft-examens voor financieel adviseurs kunnen afnemen. Het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD) heeft het mandaat gekregen voor het inhoudelijke beheer van de CE. Voor deze extra taak is de subsidie met € 1 mln. verhoogd naar € 1,4 mln. De overige uitgaven hebben zowel betrekking op incidentele projectkosten als op structurele uitvoeringskosten, waaronder de uitvoering van het functionele – en technische beheer en gebruik van de CE-applicatie door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Ten slotte wordt er in 2014–2016 geïnvesteerd in de verdere vulling van de CE met extra examenvragen. Hiervoor heeft een aanbesteding plaatsgevonden. Na 2014 zullen de uitgaven geleidelijk dalen (met name omdat de grootste investeringen zijn gedaan) tot een niveau van circa € 2,7 mln per jaar. Ter dekking van de jaarlijkse uitgaven betalen exameninstellingen per afgenomen examen leges aan het Ministerie.

Rechtspraak Financiële Markten (– € 0,2 mln.)

De mutatie houdt grotendeels verband met het overschot dat de accountantskamer in 2013 heeft gerealiseerd. Het overschot is met name toe te schrijven aan een zuinig uitgavenbeleid van de accountantskamer en een begrote uitbreiding van de formatie die pas halverwege het jaar (2013) kon worden gerealiseerd.

Wijzer in Geldzaken (+ € 1,5 mln.)

De verhoging van de begroting voor Wijzer in geldzaken komt voort uit het feit dat de financiële sector – via de koepels van banken, verzekeraars en pensioenfondsen – bijdraagt aan het platform.

Bijdrage toezicht DNB (– € 0,1 mln.)

De restitutie heeft voornamelijk te maken met lager dan begrote kosten voor het Financieel Expertise Centrum.

Ontvangsten

Fee garantieregeling bancaire leningen (– € 55,9 mln.)

Als onderdeel van de exit-strategie wordt sinds 1 januari 2011 aan banken die onder de garantieregeling leningen hadden uitgegeven de mogelijkheid geboden gegarandeerde leningen terug te kopen. ABN AMRO, NIBC, Achmea, leaseplan en ING hebben vervroegd een deel van hun gegarandeerde lening afgelost. Door het vervroegd aflossen van de garantie bancaire lening wordt er in 2014 minder fee ontvangen dan geraamd. Voor deze transactie is in eerdere jaren een closing out fee betaald aan de staat ter compensatie van de naar beneden bijgestelde meerjarige premie-inkomsten.

Overige programmaontvangsten (+ € 7,5 mln.)

De overige ontvangsten zijn opwaarts bijgesteld door een technische mutaties (desaldering) voor Wijzer en Geldzaken (+ € 1,2 mln.) en de ontvangsten van de centrale examenbank (+ € 6,5 mln). Tevens wordt er

minder premie ontvangen voor de garantie terrorismepool (– € 0,2 mln), omdat het risico is afgenomen.

Artikel 3 Financierings-activiteiten publieke sector

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 3 Financierings-activiteiten publiek private sector

Bedragen x € 1.000

Algemene beleidsdoelstelling: Optimaal financieel resultaat bij de realisatie van publieke doelen bij investeren in en verwerven, afstoten en beheren van de financiële en materiele activa van de Staat.	Stand ontwerp-begroting (1)	mutaties begroting (2)	Stand vastgestelde begroting (3)	mutaties 1ste supplementaire begroting	Stand 1ste supplementaire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Verplichtingen	303.866		303.866	– 217.718	86.148	4.948	4.948	4.948	4.948
waarvan betalingsverplichting: Overbruggingskrediet SNS Kapitaalinjectie SNS									
waarvan garantieverplichting: Garantie DNB									
Uitgaven	1.652.866	3.748.000	5.400.866	– 2.592.707	2.808.159	4.948	4.948	4.948	4.948
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>									
Vermogensverschaffing									
Kapitaaluitbreiding TenneT Uitkering superdividend NS									
Bijdrage aan RWT									
NLFI (voorheen STAK)	5.052		5.052	12.048	17.100	4.948	4.948	4.948	4.948
Lening	1.638.000		5.386.000		2.778.475				
Management fee IABF	24.000		24.000	– 23.726	274				
Funding fee IABF overbruggingskrediet SNS	1.614.000	3.748.000	5.362.000	– 2.583.799	2.778.201				
Garantie									
Regeling BF	100		100		100				
Dotatie begrotingsreserve TenneT	4.800		4.800		4.800				
Opdrachten									
Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	4.914		4.914	2.770	7.684				
Ontvangsten	4.864.748	3.747.000	8.611.748	– 942.650	7.669.098	– 29.949	124.651	149.651	174.651
Vermogensonttrekking									
Opbrengst onttrekking vermogenstitels									
Dividend staatsdeelnemingen	397.497		397.497	137.503	535.000	65.103	119.703	144.703	169.703
Winstafdracht DNB	1.166.000		1.166.000	– 47.362	1.118.638				
waarvan SMP-Griekenland			138.000	– 3.103	134.897				
waarvan investeringsportefeuille DNB			45.000	– 10.377	34.623				
Afdrachten Holland Casino	0								
Afdrachten Staatsloterij	96.000		96.000		96.000				
Opbrengst verkoop vermogenstitels									
Dividend financiële instellingen	400.000		400.000		400.000				
Bijdrage aan RWT									
NLFI (voorheen STAK)	4.300		4.300	11.109	15.409	4.948	4.948	4.948	4.948

Algemene beleidsdoelstelling: Optimaal financieel resultaat bij de realisatie van publieke doelen bij investeren in en verwerven, afstoten en beheren van de financiële en materiele activa van de Staat.	Stand ontwerp-begroting (1)	mutaties begroting (2)	Stand vastgestelde begroting (3)	mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Leningen									
Verwachte portefeuille ontvangsten IABF	1.459.000	3.878.000	5.337.000	- 1.106.083	4.230.917				
Garantie fee IABF	52.000	- 52.000							
Additionele fee IABF	34.000		34.000	- 32.771	1.229				
Additionele garantie fee IABF	79.000	- 79.000	0	164	164				
Verhandelbaarheidsfee IABF	15.000		15.000	- 14.385	615				
Aflossing kapitaalversterkingen ING, Aegon en SNS Reaal	750.000		750.000	66.667	816.667	- 66.667			
Couponbetaling en/of boetebetaling kapitaalversterking ING, Aegon en SNS Reaal	375.000		375.000	33.333	347.015	- 33.333			
Renteontvangsten Mandatory Convertible Note			0		0				
Renteontvangsten SNS krediet	6.596		6.596		6.596				
Garantie									
Regeling BF	0								
Premie-ontvangsten garantie Tennet	4.800		4.800		4.800				
Premie-inkomsten Capital Relief Instrument									
Premie-inkomsten counter indemnity	25.555		25.555		25.555				
Opdrachten									
Terug te vorderen uitvoeringskosten staatsdeelnemingen				9.175	9.175				

Toelichting

Verplichtingen

Uitgaven

NLFI (+ € 12,0 mln.)

De begroting van NLFI is naar boven bijgesteld, omdat SNS REAAL en PF aan NLFI zijn overgedragen en door de verwachte verkooptrajecten, waaraan advieskosten zijn verbonden. Het oorspronkelijke begrote bedrag aan uitgaven was € 5,1 mln. Vanaf 2015 is de verwachting dat de kosten voor NLFI stijgen met € 4,9 mln. tot € 10,0 mln. De verwachting is dat de inkomsten met betrekking tot NLFI ook stijgen met € 4,9 mln. tot € 9,3 mln., doordat de kosten voor het grootste deel aan de financiële instellingen worden doorbelast. Door het navenant stijgen van de kosten en inkomsten blijft naar verwachting het door de Staat te betalen bedrag per saldo gelijk.

IABF (- € 2,6 mld.)

De uitgaven zijn lager dan verwacht, omdat in 2013 al een deel van de verplichting aan ING versneld is afgelost. Dit was mogelijk met de opbrengsten uit de veiling van een deel van de Alt-A portefeuille in

december 2013. Het restant van de lening is begin 2014 afgelost aan ING (zie kamerstukken II 2013–2014 31 371 nr. 380).

Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen (+ € 2,8 mln.)

Als gevolg van de ontwikkelingen rondom URENCO (zie kamerstukken II 2012–2013, 28 165, nr. 161) en de daarmee samenhangende (advies-)kosten (circa € 2,0 mln.) wordt verwacht dat de uitvoeringskosten staatsdeelnemingen hoger uitvallen en uitkomen op € 7,7 mln. Verder is voor de advieskosten kredietcrisis in 2014 € 0,8 mln. extra nodig vanwege de nationalisatie van SNS REAAL en de verkoop van de ALT-A portefeuille van ING.

Ontvangsten

Dividend Staatdeelnemingen (+ € 137,5 mln.)

De dividenden van staatsdeelnemingen vallen mee. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere dan verwachte dividenduitkeringen van UCN, Gasunie en Schiphol.

Winstafdracht DNB (– € 47,4 mln)

De winstafdracht DNB voor 2014 (DNB boekjaar 2013) is lager dan geraamd. Dit leidt tot een bijstelling van € 47,4 mln. De winst valt lager uit door minder opbrengsten uit de OMO van de ECB en door lagere vermogenswinsten.

NLFI (+ € 11,1 mln.)

Zie toelichting onder uitgaven «NLFI». Naast deze mutatie heeft ook het volgende zich voorgedaan: *ABN AMRO neemt economisch eigendom N-aandelen RFS over van de staat.*

ABN AMRO heeft voor één euro het economische eigendom van de zogenaamde RFS N-Share overgenomen van de Staat, wat de bestaande afspraken expliciteert waarin ABN AMRO «de lusten en lasten» draagt van de N-share.

In RFS zitten de resterende zogenaamde *shared assets* van het voormalige consortium RBS, Fortis en Santander. NLFI is aandeelhouder in RFS Holdings B.V. (RFS). De N-share is het alleen door de Nederlandse Staat gehouden deel, waarin activiteiten zitten die nog moeten worden overgedragen aan ABN AMRO. In de N-share zit materieel alleen nog een Indiaas diamantenbedrijf (ID&J). Overdracht van het juridische eigendom aan ABN hiervan kan nog niet i.v.m. het ontbreken van toestemming van de Indiase regulator.

RFS moet vanaf begin 2014 voldoen aan aangepaste kapitaaltoezichtseisen, wat het gevolg is van Europese Regelgeving (CRD IV en CRR). Momenteel wordt het kapitaal door ABN AMRO aan RBS geleend, die dit vervolgens inbrengt als eigen vermogen in de N-Share. Deze constructie is met de nieuwe regelgeving niet langer mogelijk, omdat de doorgestorte lening niet langer als eigen vermogen wordt gezien. Derhalve moet een nieuwe constructie gecreëerd worden waarmee ABN AMRO het kapitaal verstrekt. Dat is met de overdracht van het economische eigendom gerealiseerd.

IABF (– € 1,2 mld.)

De ontvangsten zijn lager dan geraamd omdat in december 2013 al een deel van de Alt-A portefeuille is verkocht. Het restant van de portefeuille is begin 2014 verkocht (zie kamerstukken II 2013–2014 31 371 nr. 380).

Aflossing kapitaalversterking ING (+ € 66,6 mln.) en couponbetaling ING (+ € 33,3 mln.)

Op 31 maart 2014 heeft ING weer een tranche terugbetaald van de kapitaalinjectie. Het gaat om een betaling van € 1,225 mld., € 100 mln. meer dan geraamd. Hiermee wordt € 817 mln. van de kapitaalinjectie afgelost, € 61 mln. is rente (coupon), de rest € 347 mln. is premie (repurchase fee).

Doorbelasting uitvoeringskosten staatsdeelnemingen (+ € 9,2 mln.)

De terug te vorderen uitvoeringskosten in 2014 bedragen € 9,2 mln. € 1,5 mln. van de uitvoeringskosten staatsdeelnemingen wordt doorbelast aan de houdstermaatschappij van de Nederlandse aandelen in URENCO (UCN). Tevens wordt € 0,8 mln. van de advieskosten kredietcrisis doorbelast aan SNS REAAL en ING. In 2013 zijn niet alle ontvangsten van doorbelastingen van de kosten met betrekking tot SNS REAAL en de IABF-portefeuille gerealiseerd. De verwachting is dat deze ontvangsten (€ 6,9 mln.) in 2014 gerealiseerd zullen worden.

Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Bedragen x € 1.000

Algemene beleidsdoelstelling: Een bijdrage leveren aan een financieel gezond en welvarend Europa en een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling	Stand ontwerp-begroting (1)	mutaties begroting (2)	Stand vastgestelde begroting (3)	mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Verplichtingen	1.081.076		1.081.076	1.500	1.082.576	- 1.500	- 1.500	0	0
waarvan									
Deelneming multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen	842.590		842.590		842.590				
Garantie aan DNB inzake IMF en BIS	113.445		113.445		113.445				
Uitkering aan Griekenland	125.041		125.041		125.041				
Uitgaven	1.119.514		1.119.514	1.089	1.120.603	549	1.500	0	59.253
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>									
Deelname aan internationale instellingen	994.473		994.473	- 411	994.062	- 951			59.253
Multilaterale ontwikkelingsbanken en fondsen	79.753		79.753	- 411	79.342	- 951			59.253
ESM	914.720		914.720		914.720				
Opdrachten	0		0	1.500	1.500	1.500	1.500		
Technische Assistentie									
Kiesgroepplanden	0		0	1.500	1.500	1.500	1.500		
Bijdrage uit inkomsten griekse obligaties	125.041		125.041		125.041				
Uitkering aan Griekenland	125.041		125.041		125.041				
Ontvangsten	29.970		29.970	- 4.896	25.074	0	0	0	0
Deelname aan internationale instellingen	4.418		4.418		4.418				
Ontvangsten IFI's	4.418		4.418		4.418				
Lening	25.552		25.552	- 4.896	20.656				

Algemene beleidsdoelstelling: Een bijdrage leveren aan een financieel gezond en welvarend Europa en een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling	Stand ontwerp-begroting (1)	mutaties begroting (2)	Stand vastgestelde begroting (3)	mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Rente ontvangsten lening Griekenland	25.552		25.552	- 4.896	20.656				

Toelichting

Uitgaven

Multilaterale ontwikkelingsbanken en fondsen (+ € 0,4 mln.)

Dit betreft een wijziging naar aanleiding van een nieuwe raming van de euro/dollar koers.

Technische assistentie kiesgroeplanden (+ € 1,5 mln.)

Voor 3 jaar is budget gereserveerd voor technische assistentie voor landen in de Nederlandse IMF/WB kiesgroep. De assistentie is vooral gericht om de landen te ondersteunen in hun financieel-economische beleid, daarbij wordt gebruik gemaakt van Nederlandse expertise. Dit budget is afkomstig van de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Ontvangsten

Rente ontvangsten Griekenland (- € 4,9 mln.)

De rente ontvangsten van Griekenland zijn neerwaarts bijgesteld wegens een retroactieve correctie. Het besluit om de renteopslag op de bilaterale leningen onder de Greek Loan Facility te verlagen van 150 basispunten naar 50 basispunten is door de Eurogroep in december 2012 al besloten. Met terugwerkende kracht is deze renteverlaging geëffectueerd voor de periode, waarin de nationale procedures in enkele lidstaten van de eurozone over de verlaging van de opslag nog liepen en Griekenland nog de oorspronkelijke hogere renteopslag betaalde.

Artikel 5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties

Bedragen x € 1.000

Algemene beleidsdoelstelling: Het bieden van mogelijkheden voor verzekering van betalingsrisico's die zijn verbonden aan export en investeringen in het buitenland, in aanvulling op de markt, en het creëren en handhaven van een gelijkwaardig speelveld voor bedrijven op het terrein van de exportkredietverzekeringfaciliteit.	Stand ontwerp-begroting (1)	mutaties begroting (2)	Stand vastgestelde begroting (3)	mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Verplichtingen	10.616.386		10.616.386	0	10.616.386				
waarvan garantieverplichtingen:	10.603.780		10.603.780		10.603.780				
Reguliere EKV	10.000.000		10.000.000		10.000.000				
Investeringsverzekeringen	453.780		453.780		453.780				
MIGA	150.000		150.000		150.000				
Uitgaven	110.006		110.006	0	110.006				
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>									
Exportkredietverzekering	97.400		97.400		97.400				
Schade-uitkering EKV	96.900		96.900		96.900				
Schade-uitkering investeringsverzekeringen	500		500		500				
Schade-uitkering MIGA									
Schade-uitkering Omzetpolissen									
Uitgaven Seno-Gom									
Oprachten									
Kostenvergoeding									
Atradius DSB	12.606		12.606		12.606				
Ontvangsten	99.500		99.500	41.441	140.941				
Premies EKV	40.000		40.000	5.142	45.142				
Premies investeringsverzekeringen	1.250		1.250		1.250				
Schaderestituties EKV	28.000		28.000		28.000				
Ontvangsten Seno-Gom	29.750		29.750	36.299	66.049				
Overige ontvangsten	500		500		500				

Toelichting

Verplichtingen, Uitgaven en Ontvangsten

Premies EKV (+ € 5,1 mln.)

De bijstelling van de premieraming voor 2014 wordt veroorzaakt door verzekeringsaanvragen waarvan in eerste instantie werd verwacht dat deze nog voor het einde van 2013 tot premiebetaling zouden leiden, maar die uiteindelijk toch pas over de jaargrens zijn gerealiseerd.

Ontvangsten Seno-gom (+ € 36,3 mln.)

Door de volledige vrijval van de Seno-Gom begrotingsreserve nemen de ontvangsten Seno-Gom met € 36,3 mln. toe.

Artikel 6 BTW-compensatiefonds

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 6 BTW-compensatiefonds

Bedragen x € 1.000

Algemene doelstelling: Gemeenten, provincies en Wgr-plusregio's hebben de mogelijkheid een evenwichtige keuze te maken tussen in- en uitbesteding. De btw speelt hierin geen rol.	Stand ontwerp- begroting (1)	mutaties begroting (2)	Stand vastge- stelde begroting (3)	mutaties 1ste supple- toire begroting	Stand 1ste supple- toire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Verplichtingen	2.816.420		2.816.420	971	2.817.391				
Uitgaven <i>Waarvan juridisch verplicht</i>	2.816.420		2.816.420	971	2.817.391 <i>100%</i>				
Instrument: Btw- compensatieregeling w.v. bijdragen aan gemeenten/ kaderwetgebieden	2.816.420		2.816.420	971	2.817.391				
w.v. bijdragen aan provincies	2.490.095 326.325		2.490.095 326.325	50 921	2.490.145 327.246				
Ontvangsten	2.816.420		2.816.420		2.817.391				

Toelichting

Verplichtingen, uitgaven en ontvangsten

Enkel technische mutaties.

Artikel 7 Beheer materiële activa

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 7 Beheer materiële activa

Bedragen x € 1.000

Algemene doelstelling: Een optimaal financieel resultaat bij het verwerven, beheren, ontwikkelen en afstoten van materiële activa van/voor het Rijk ten behoeve van de realisatie van rijksbeleids- doelstellingen.	Stand ontwerp- begroting (1)	mutaties begroting (2)	Stand vastge- stelde begroting (3)	mutaties 1ste supple- toire begroting	Stand 1ste supple- toire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Verplichtingen	306		306		306				
Uitgaven <i>Waarvan juridisch verplicht</i>	306		306		306				
Beheerskosten DRZ	306		306		306				
Ontvangsten	1.800		1.800		1.800				
Vervreemding DRZ	1.800		1.800		1.800				

Artikel 8 Centraal Apparaat**Budgettaire gevolgen van beleid – artikel 8 Centraal Apparaat**

Bedragen x € 1.000

Op dit artikel staan alle personele en materiële uitgaven en ontvangsten van Financiën met uitzondering van de Belastingdienst (zie artikel 1) en de batenlastendienst DRZ.	Stand ontwerp-begroting (1)	mutaties begroting (2)	Stand vastgestelde begroting (3)	mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Verplichtingen	204.688		204.688	4.118	208.806				
Uitgaven	204.688		204.688	4.118	208.806	6.915	6.847	6.850	6.850
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>									
Personeel Kerndepartement	131.714		131.714	5.296	137.010				
waarvan eigen personeel	127.895		127.895	4.153	132.048	8.437	7.752	7.672	7.672
waarvan inhuur externen	3.293		3.293	398	3.691	84			
waarvan overig personeel	526		526	745	1.271	- 300	- 300	- 300	- 300
Materieel Kerndepartement	72.974		72.974	- 1.178	71.796				
waarvan ICT	12.041		12.041	- 2.236	9.805	- 3.030	- 2.880	- 2.880	- 2.880
waarvan bijdrage aan SSO's	26.822		26.822	11.354	38.176	6.203	6.207	6.210	6.210
waarvan overig materieel	34.111		34.111	- 10.296	23.815	- 4.479	- 3.932	- 3.852	- 3.852
					0				
Ontvangsten	30.385		30.385	395	30.780	- 4.070	- 4.070	- 4.070	- 4.070

Toelichting**Verplichtingen en uitgaven***Personeel kerndepartement (+ € 5,3 mln.)*

De uitgaven van het personeel op het kerndepartement zijn toegenomen. De voornaamste verklaring is dat de auditdienst van het Ministerie van Defensie per 1 april 2014 is overgeheveld naar de Auditdienst Rijk (ADR), die onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van Financiën valt. Het Ministerie van Defensie heeft hiervoor structureel budget overgeheveld naar het Ministerie van Financiën. Bij overig personeel wordt de afname verklaard door het vervallen van de tijdelijke maatregel IABF van de Nederlandse Staat aan ING.

Materieel kerndepartement (- € 1,2 mln.)

De uitgaven aan materieel kerndepartement zijn afgenomen (- € 1,2 mln.). Dit betreft een optelsom van meerdere toe- en afnames in uitgaven. De grootste wijzigingen zijn de aansluiting van de auditdienst van het Ministerie van Defensie en de structurele verlaging bij de uitgaven en ontvangsten bij het Bureau Schade Afwikkeling vanwege het vertrek uit het Omslagstelsel Rijkswagenpark van het Korps Landelijke Politie Diensten (KLPD) naar de Nationale Politie. Tevens hebben er verschuivingen plaatsgevonden van overig materieel naar de bijdrage aan SSO's. Dit heeft te maken met de overgang van ICT dienstverlening naar de SSC-ICT en met de overgang van de chauffeurs naar FM Haaglanden.

Ontvangsten*Apparaatsontvangsten (+ € 0,4 mln.)*

Zie toelichting onder materieel kerndepartement.

Artikel 10 Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 10 Nominaal en onvoorzien

Vanuit dit artikel vinden overboekingen van loon- en prijsbijstelling naar de loon- en prijsgevoelige artikelen binnen IX plaats. Dit artikel is ook bedoeld om eventuele onzekere ontwikkelingen op de begroting op te vangen.	Stand ontwerp-begroting (1)	mutaties begroting (2)	Stand vastge-stelde begroting (3)	mutaties 1ste supple-toire begroting	Stand 1ste supple-toire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Verplichtingen	3.425		3.425	2.617	6.042	2.134	2.658	2.724	2.633
Uitgaven <i>Waarvan juridisch verplicht</i>	3.425		3.425	2.617	6.042	2.134	2.658	2.724	2.633
Onvoorzien	3.425		0	-3.425	-3.425	-2.948	-2.100	-1.972	-1.792
Loonbijstelling			0	4.353	4.353	4.173	4.083	4.011	3.975
Prijsbijstelling			0	1.689	1.689	909	675	685	450
Ontvangsten	0		0	0	0				

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Onvoorzien (- € 3,4 mln.)

Het resterende budget op het onderdeel onvoorzien is vrijgefallen.

Loon- en prijsbijstelling (+ € 4,3 mln. en + € 1,7 mln.)

De mutatie betreft de uitkering van de loon- en prijsbijstelling. Deze wordt nog verdeeld binnen hoofdstuk IX.

2.3 De beleidsartikelen (Nationale Schuld)

Artikel 11 Financiering Staatschuld

Beleidsartikel 11 Financiering Staatschuld

Bedragen x € 1 mln.¹

Algemene beleidsdoelstelling: Schuldfinanciering tegen zo laag mogelijke rentekosten onder acceptabel risico voor de begroting.	Stand Ontwerp-begroting 2014 (1)	Mutaties begroting (2)	Stand vastge-stelde begroting (3)	mutaties 1ste supple-toire begroting	Stand 1ste supple-toire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Uitgaven	41.563		41.563	5.017	46.580	- 4.042	- 907	4.978	- 706
Programma-uitgaven <i>waarvan</i>	41.537		41.537	5.021	46.558	- 4.042	- 907	4.978	- 706
rentelasten vaste schuld	9.153		9.153	- 186	8.967	- 596	- 654	- 471	- 368
rentelasten vlottende schuld	202		202	- 52	150	- 640	- 254	- 338	- 338
mutatie vlottende schuld									
Aflossing vaste schuld	32.182		32.182	4.112	36.294	- 2.806	0	5.787	0
Mutatie vlottende schuld	-		-	1.147	1.147	0	0	0	0
Overige kosten schulduitgifte	26		26	- 4	22	0	0	0	0
Ontvangsten	48.529		48.529	1.835	50.364	- 123	168	256	268
Programma-ontvangsten	48.529		48.529	1.835	50.364	- 2.845	165	6.059	296

Algemene beleidsdoelstelling: Schuldfinanciering tegen zo laag mogelijke rentekosten onder acceptabel risico voor de begroting.	Stand Ontwerp-begroting 2014 (1)	Mutaties begroting (2)	Stand vastge-stelde begroting (3)	mutaties 1ste supple-toire begroting	Stand 1ste supple-toire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
<i>waarvan</i>									
rentebaten vaste schuld	106		106	151	257	- 22	165	272	296
rentebaten vlottende schuld	110		110	- 3	107	- 17	0	0	0
Uitgifte vaste schuld	48.312		48.312	1.688	50.000	- 2.806	0	5.787	- 0

¹ Als gevolg van afronding op miljoenen kan de som der delen afwijken van het totaal.

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Algemeen

De totale uitgaven en ontvangsten zijn opgebouwd uit drie onderdelen. Ten eerste worden de rentelasten en rentebaten verantwoord. Hierbinnen wordt onderscheid gemaakt tussen de rentelasten vaste schuld (schuld met een oorspronkelijke looptijd van langer dan een jaar) en de rentelasten vlottende schuld (looptijd korter dan een jaar). Ten tweede zijn de aflossing en de uitgifte van vaste schuld en de mutatie vlottende schuld in de tabel opgenomen. De derde en verreweg de kleinste post betreft de overige kosten. Deze kosten bestaan met name uit betalingsverkeer vanwege het schatkistbankieren en veilingkosten.

Toelichting op de raming van de programmauitgaven en -ontvangsten

Rentelasten en rentebaten schuld (- € 35 mln.)

De rentelasten komen in 2014 naar verwachting lager uit dan eerder geraamd. De reden hiervoor is de neerwaartse bijstelling van de rekenrente en het kastekort. Daarnaast is de rente op nieuw uitgegeven schuld lager dan de rekenrente.

Door de lagere rekenrente worden ook iets minder rentebaten op de vlottende schuld in 2014 verwacht. De rentebaten op de vaste schuld worden echter hoger ingeschat. Dit komt door de nieuw afgesloten swaps waarop naar verwachting meer rente ontvangen wordt dan eerst begroot was.

Uitgifte en aflossing vaste schuld en mutatie vlottende schuld (+ € 4.112.mln.)

De meevallende tekorten en verwerking van het financieringsplan leiden tot gewijzigde ramingen voor de uitgifte van vaste schuld en de mutatie van de vlottende schuld. De uitgifte van vaste schuld zal naar verwachting rond de € 50 mld. bedragen. Er wordt meer afgelost dan eerder geraamd, omdat in 2014 al deels vervroegd is afgelost op leningen met oorspronkelijke aflossing in 2014. Het niveau van de vlottende schuld zal volgens de huidige inzichten stijgen met € 1,1 mld.

Artikel 12 Kasbeheer

Beleidsartikel 12 Kasbeheer

Bedragen x € 1 mln.¹

Algemene beleidsdoelstelling: Het optimaliseren van het kasbeheer van het Rijk en van de instellingen die aan de schatkist gelieerd.	Stand Ontwerp-begroting 2014 (1)	Mutaties begroting (2)	Stand vastgestelde begroting (3)	mutaties 1ste suppletoire begroting	Stand 1ste suppletoire begroting	Mutaties 2015	Mutaties 2016	Mutaties 2017	Mutaties 2018
Uitgaven	7.179		7.179	- 1.573	5.605	- 4.122	- 4.842	- 5.285	- 5.367
Programma-uitgaven	7.179		7.179	- 1.573	5.605	- 4.122	- 4.842	- 5.285	- 5.367
<i>waarvan</i>									
Rentelasten	42		42	17	59	- 36	99	156	181
Verstreckte leningen	1.267		1.267	912	2.179	233	233	233	233
Mutaties in rekening-courant en deposito's	5.869		5.869	- 2.502	3.367	- 4.319	- 5.174	- 5.674	- 5.781
Ontvangsten	3.120		3.120	129	3.249	- 164	245	- 338	- 322
Programma-ontvangsten	3.120		3.120	129	3.249	- 164	245	- 338	- 322
<i>waarvan</i>									
Rentebaten	442		442	- 25	417	- 219	- 311	- 504	- 641
Ontvangen aflossingen	2678		2678	154	2.832	55	557	166	319
Mutaties in rekening-courant en deposito's									

¹ Als gevolg van afronding op miljoenen kan de som der delen afwijken van het totaal.

Toelichting

Algemeen

De totale uitgaven en ontvangsten zijn opgebouwd uit drie onderdelen: (1) rentelasten en rentebaten, (2) mutaties in leningen en aflossingen en (3) mutaties in rekening-courant en deposito's. Onder de rentelasten vallen de rentebetalingen aan baten-lastendiensten, RWT's en sociale fondsen over de bij het Rijk aangehouden rekening-couranttegoeden en deposito's. De rentebaten bestaan uit renteontvangsten over aan baten-lastendiensten en RWT's verstreckte leningen en de renteontvangsten over negatieve rekening-couranttegoeden. Mutaties in leningen, aflossingen, rekening-courant en deposito's bepalen de mutaties in de schuldverhouding van het Rijk met baten-lastendiensten, RWT's en sociale fondsen in het kader van geïntegreerd middelenbeheer.

Rentelasten en rentebaten (- € 8 mln.)

De rentebaten worden bij de eerste suppletoire begroting iets lager geraamd dan ten tijde van de ontwerp-begroting. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de gedaalde rekenrente. Hierdoor zijn er minder rente-ontvangsten op nieuwe leningen en negatieve rekening-couranttegoeden. De lagere rente heeft ook effecten gehad op de rente-uitgaven, maar door de instroom van decentrale overheden in het schatkistbankieren zijn er toch iets meer rente-uitgaven gedaan.

Mutaties in rekening-courant en deposito's (- € 2.502 mln.)

De verwachte mutatie op de saldi van rekening-courant en deposito's is naar beneden bijgesteld. Dit komt voornamelijk doordat de mutatie in de rekening-courant saldi van de sociale fondsen nu lager (meer negatief) wordt geraamd dan ten tijde van de ontwerp-begroting. Dit komt doordat

de geraamde premie-inkomsten van de sociale fondsen naar beneden zijn bijgesteld.

Verstreckte leningen en aflossingen (+ € 912 mln.)

De geraamde aflossingen van leningen worden, op basis van realisaties, nu hoger geraamd dan ten tijde van de ontwerpbegroting.